

Innowacyjne instrumenty finansowe w kontekście kolejnych wieloletnich ram finansowych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 października 2012 r. w sprawie innowacyjnych instrumentów finansowych w kontekście następnych wieloletnich ram finansowych (2012/2027(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikaty Komisji zatytułowane „Budżet z perspektywy Europy 2020” (COM(2011)0500), „Ramy dla nowej generacji innowacyjnych instrumentów finansowych – unijnych platform instrumentów kapitałowych i dłużnych” (COM(2011)0662) („komunikaty w sprawie instrumentów finansowych”), „Pakiet na rzecz rozwoju zintegrowanych infrastruktur europejskich” (COM(2011)0676), „Plan działania na rzecz ułatwienia dostępu do finansowania dla MŚP” (COM(2011)0870) oraz „Etap pilotażowy realizacji inicjatywy w zakresie obligacji projektowych w ramach strategii Europa 2020” (COM(2011)0660),
- uwzględniając wnioski Komisji, w szczególności wniosek dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (COM(2011)0398), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reguł finansowych mających zastosowanie do budżetu rocznego Unii (COM(2010)0815), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego decyzję nr 1639/2006/WE ustanawiającą Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013) oraz rozporządzenie (WE) nr 680/2007 ustanawiające ogólne zasady przyznawania pomocy finansowej Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych i energetycznych (COM(2011)0659), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) (COM(2011)0809), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (2014–2020) (COM(2011)0834), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia programu „Kreatywna Europa” (COM(2011)0785), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego „ERASMUS DLA WSZYSTKICH” Program UE na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu (COM(2011)0788), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” (COM(2011)0665), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Programu Unii Europejskiej na rzecz przemian i innowacji społecznych (COM(2011)0609), wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 (COM(2011)0615/2),
- uwzględniając dokumenty robocze służb Komisji zatytułowane „Financial Instruments in

Cohesion Policy” (SWD(2012)0036) (Instrumenty finansowe w polityce spójności) oraz „Elementy wspólnych ram strategicznych na lata 2014-2020 dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego” (SWD(2012)0061) („Wspólne ramy strategiczne dla funduszy strukturalnych i funduszy spójności”),

- uwzględniając raport specjalny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 4/2011 dotyczący kontroli systemu poręczeń dla MŚP i nr 2/2012 dotyczący instrumentów finansowych na rzecz MŚP współfinansowanych przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, jak również opinię Trybunału Obrachunkowego nr 7/2011 w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie funduszy strukturalnych i funduszy spójności,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 czerwca 2011 r. zatytułowaną „Inwestowanie w przyszłość: nowe wieloletnie ramy finansowe (WRF) na rzecz Europy konkurencyjnej, zrównoważonej i sprzyjającej integracji społecznej”¹ oraz swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2011 r. w sprawie kryzysu finansowego, gospodarczego i społecznego: zalecenia dotyczące działań i inicjatyw do podjęcia²,
 - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej oraz opinie Komisji Kontroli Budżetowej, Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz Komisji Rozwoju Regionalnego (A7-0270/2012),
- A. mając na uwadze, że od początku XXI w. instytucje unijne opracowały szereg innowacyjnych instrumentów finansowych opartych na mechanizmach łączących dotacje wypłacane z budżetu Unii oraz finansowanie publiczne i/lub prywatne w celu zwiększenia dostępnego nakładu inwestycyjnego na rzecz realizacji strategicznych celów Unii;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z punktem 49 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami, uzgodniono, że „instytucje zgadzają się, że wprowadzenie mechanizmu współfinansowania jest niezbędne w celu wzmocnienia efektu dźwigni, jaki wywołuje uruchomienie środków z budżetu Unii Europejskiej poprzez zwiększenie zachęt do finansowania. Instytucje te zgadzają się wspierać rozwój odpowiednich wieloletnich instrumentów finansowych poprzez działania zachęcające inwestorów publicznych i prywatnych”.
- C. mając na uwadze, że szacuje się, iż obecnie ok. 1,3% budżetu Unii przeznaczane jest na instrumenty finansowe, przy czym realizując wieloletnie ramy finansowe (WRF) na lata 2007–2013, Unia opracowała 14 takich instrumentów w ramach polityk wewnętrznych (3 miliardy euro w dziale 1a, tj. 3,4% dostępnego budżetu i ok. 5,9 miliarda euro w ramach polityki regionalnej i spójności) oraz 11 w ramach polityk zewnętrznych (1,2 miliarda euro, tj. 2,2% budżetu działu 4, nie licząc instrumentów finansowych opracowanych w powiązaniu z Europejskim Funduszem Rozwoju);

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0266.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2011)0331.

- D. mając na uwadze doświadczenie nabyte przez Unię w zakresie zarządzania instrumentami finansowymi oraz liczne opublikowane odpowiednie analizy i porównawcze oceny skutków;
- E. mając na uwadze, że zgodnie ze swoją rezolucją z dnia 8 czerwca 2011 r. zatytułowaną „Inwestowanie w przyszłość: nowe wieloletnie ramy finansowe (WRF) na rzecz Europy konkurencyjnej, zrównoważonej i sprzyjającej integracji społecznej” decyzja w sprawie ram wdrażania innowacyjnych instrumentów finansowych powinna zostać podjęta w drodze zwykłej procedury ustawodawczej, aby zapewnić stały przepływ informacji i udział organu władzy budżetowej odnośnie do wykorzystywania tych instrumentów w całej Unii, umożliwiając Parlamentowi weryfikację czy jego priorytety polityczne są realizowane, a także wzmocną kontrolę tych instrumentów przez Europejski Trybunał Obrachunkowy;

Instrumenty finansowe - kontekst

1. przypomina, że wprowadzenie instrumentów finansowych na szczeblu europejskim było postrzegane jako środek pozwalający Unii zwiększyć ilość inwestycji w realnej gospodarce europejskiej zgodnie z celami Unii w kontekście stałego zmniejszania się środków przeznaczonych na jej budżet, podczas gdy ambicje polityczne i, co za tym idzie, potrzeby Unii nie przestały rosnąć;
2. podkreśla, że ostateczny cel instrumentów finansowych i powód ich istnienia oparty jest na ich możliwości działania w sytuacjach niewydolności rynku lub niewystarczającego poziomu inwestycji jako katalizatora umożliwiającego, w oparciu o wkład z budżetu Unii, uruchomienie finansowania - publicznego i/lub prywatnego - na rzecz projektów, w przypadku których rynek okazuje się osłabiony lub niedoskonały; zauważa, że w tej sytuacji interwencja sektora publicznego umożliwia zmniejszenie kosztów związanych z ryzykiem, przez częściowe ich przejęcie, przez co ułatwia realizację odnośnych projektów;
3. zauważa, że dotąd tworzone instrumenty finansowe obejmowały bardzo zróżnicowane rodzaje interwencji, począwszy od nabycia udziałów w funduszach własnych/funduszach venture-capital (equity/venture capital) po mechanizmy gwarancyjne/kontrogwarancje u pośredników finansowych (w szczególności w bankach), poprzez instrumenty dzielenia ryzyka z instytucjami finansowymi w celu stymulacji inwestycji, innowacji i badań;
4. stwierdza, że tę różnorodność uzasadnia różnorodność dziedzin objętych instrumentami finansowymi (wsparcie dla MŚP, energia, zmiana klimatu, zatrudnienie i mikrokredyty, badania i innowacje, infrastruktura transportowa, technologie informacyjne);
5. podkreśla, że korzystanie z instrumentów finansowych jest regulowane przez ściśle określone przepisy prawne (wymagana zgoda władzy ustawodawczej) i budżetowe; zauważa, że korzystanie z instrumentów finansowych nie obciąża finansowo w sposób niespodziewany budżetu Unii, gdyż zobowiązania budżetowe UE są ograniczone do kwoty wkładu Unii przeznaczonej na te instrumenty finansowe na podstawie rocznych dotacji budżetowych, zgodnie z ustaleniami władzy budżetowej, i nie daje podstaw do powstania zobowiązań warunkowych w budżecie Unii; dodaje, że w rzeczywistości instrumenty finansowe przyczyniają się do właściwego i skutecznego zarządzania finansowego funduszami publicznymi, jako że wkład do budżetu może wygenerować przychody, które mogą zostać ponownie zainwestowane („środki powracające”) w te instrumenty finansowe, zwiększając w ten sposób możliwość interwencji i skuteczność działania sektora

publicznego; podkreśla zatem, że operacje finansowane przy użyciu instrumentów finansowych muszą być właściwie kontrolowane przez Trybunał Obrachunkowy UE, a współustawodawcy powinni być wyczerpująco informowani o wszelkich wnioskach;

6. przypomina, że istnieją trzy rodzaje sytuacji w zakresie inwestycji: 1) optymalna, w przypadku której istnieje pewność, że inwestycja przyniesie zysk i w przypadku której możliwe jest finansowanie przez rynek, 2) nieoptymalna, w przypadku której inwestycja przynosi zysk, lecz jest on niewystarczający, aby zapewnić finansowanie przez rynek, i w przypadku której uzasadnione jest wykorzystanie instrumentów finansowych, 3) charakteryzująca się brakiem zysku lub nieznacznym zyskiem, co pociąga za sobą konieczność interwencji Unii w postaci dotacji, które mogą zostać połączone z instrumentami finansowymi, o ile projekt dopuszcza taką możliwość;
7. powtarza, że większe korzystanie z instrumentów finansowych nie powinno stać się strategią ograniczającą budżet Unii, powinno natomiast służyć optymalizacji jego wykorzystania, i wyraża zadowolenie z faktu, że Komisja, we wspomnianym komunikacie w sprawie instrumentów finansowych, przyznaje, że „intencją kryjącą się za większym korzystaniem z innowacyjnych instrumentów finansowych nie jest zastąpienie dotacji instrumentami finansowymi”;
8. podkreśla, że dotychczas nabyte doświadczenie w zakresie instrumentów finansowych jest ogólnie zadowalające, nawet jeśli ich efekty mnożnikowe różnią się znacznie w zależności od dziedzin interwencji, celów sektorowych do zrealizowania za pomocą instrumentów finansowych, proponowanego rodzaju instrumentów finansowych i sposobów jego wdrożenia;
9. zauważa, że instrumenty finansowe w zakresie wewnętrznych polityk Unii są wdrażane na poziomie europejskim (zarządza nimi sama Komisja lub upoważniony przez nią organ) bądź krajowym, w ramach polityki regionalnej i spójności (zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi);
10. podkreśla, że ich wdrażanie wiąże się z udziałem szeregu podmiotów, począwszy od Komisji jako organu odpowiedzialnego za wykonanie budżetu Unii po Grupę EBI (Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Fundusz Inwestycyjny) poprzez banki krajowe lub lokalne, komercyjne lub specjalizujące się w inwestycjach lub rozwoju oraz inwestorów prywatnych i publicznych; oraz że ogólnie ich sukces zależy od mobilizacji publicznych, quasi-publicznych i prywatnych pośredników finansowych, których cele różnią się w zależności od dziedzin interwencji (instytucje oferujące mikrokredyty, fundusze gwarancyjne dla MŚP, organizacje rozwoju regionalnego, fundusze wspierania badań itd.);
11. zauważa w szczególności znaczne różnice pomiędzy instrumentami finansowymi zarządzanymi centralnie na poziomie unijnym, a instrumentami finansowymi realizowanymi w oparciu o zarządzanie dzielone w dziedzinie polityki regionalnej i spójności lub w dziedzinie stosunków zewnętrznych;
12. zauważa, że instrumenty finansowe w dziedzinie polityki spójności miały różne wyniki w różnych państwach członkowskich i w zależności od typu instrumentu finansowego; przyznaje, że instrumenty finansowe w kontekście polityki spójności ponosiły konsekwencje niskiej jakości ram ustawodawczych, które powodowały opóźnienia w procesie wdrażania, trudności z osiągnięciem masy krytycznej i znaczącego efektu

mnożnikowego oraz brak nadzoru i koordynacji; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji, aby wzmocnić ramy ustawodawcze i dzięki temu rozszerzyć stosowanie instrumentów finansowych w polityce spójności w kolejnym okresie programowania (2014–2020);

13. zauważa w kwestii instrumentów finansowych w ramach polityki zewnętrznej, że wzrosła liczba zaangażowanych międzynarodowych instytucji finansowych, podobnie jak efekt mnożnikowy wkładu Unii, lecz że zakres instrumentów, których liczba szczególnie wzrosła w ciągu ostatnich lat (obecnie jest ich trzynaście) jest zbyt szeroki;
14. zauważa, że te instrumenty finansowe wdrażane są na mocy porozumień, jeszcze bardziej złożonych niż porozumienia zawarte w dziedzinie działań wewnętrznych, przewidujących szereg różnych procedur zarządzania i udział różnego rodzaju podmiotów (EBOR, organizacje międzynarodowe);
15. zauważa, że w tych warunkach wpływ interwencji z budżetu Unii na przedsiębiorców i obywateli jest czasem niewidoczny;
16. zauważa w kwestii polityki zewnętrznej, że przeważająca większość instrumentów finansowych umożliwia ponowne zainwestowanie środków powracających, natomiast w przypadku polityki wewnętrznej sytuacja jest odwrotna;
17. zauważa, że – w zależności od potrzeb – instrumenty finansowe były opracowywane zgodnie z różnymi celami i środkami strategicznymi i w sposób nie zawsze skoordynowany, co powoduje pewne problemy związane z ich zaszeregowaniem;
18. zauważa, że wdrażanie instrumentów finansowych wymaga czasu, mobilizacji wysokich kompetencji w dziedzinie inwestycji, starannego przygotowania projektów i szerokiej wiedzy z zakresu mechanizmów rynkowych, lecz że wiąże się to z możliwością poprawy zarządzania i skuteczności wspieranych projektów poprzez połączenie konkretnych kompetencji i wiedzy zaangażowanych podmiotów; zauważa, że instrumenty finansowe stanowią zachętę do wspólnego wykorzystania zasobów finansowych i ludzkich w ramach realizacji wspólnych i strategicznych celów unijnych;

Propozycje Komisji dotyczące okresu objętego kolejnymi wieloletnimi ramami finansowymi (2014–2020)

19. zauważa, że na lata 2014–2020 Komisja proponuje niewielką liczbę instrumentów finansowych w zakresie polityki wewnętrznej, których zakres zastosowania się zwiększa; z zadowoleniem przyjmuje tę zmianę, która powinna zwiększyć widoczność tych instrumentów dla podmiotów, pomóc im w osiągnięciu masy krytycznej i poprawić podział i zróżnicowanie ryzyka związanego z tymi instrumentami, zgodnie z podejściem portfelowym;
20. z zadowoleniem przyjmuje projekt Komisji w sprawie stworzenia platform dla instrumentów kapitałowych i dłużnych; zauważa, że celem tych platform będzie uproszczenie, znormalizowanie i poprawa spójności ogółu innowacyjnych instrumentów finansowych wdrażanych dzięki środkom z budżetu Unii; podkreśla, że aby platformy były operacyjne i skuteczne w stosowaniu, ramy ich działania i inne szczegóły techniczne powinny być przedstawione we właściwym czasie, a w każdym razie przed rozpoczęciem kolejnego okresu programowania w latach 2014–2020;

21. w tym kontekście zwraca uwagę na stworzenie w najbliższym czasie platformy unijnej na rzecz współpracy zewnętrznej i rozwoju, służącej poprawie jakości i skuteczności mechanizmów „blendingu” (połączenie dotacji i pożyczek) stosowanych w ramach tych polityk, z należytym uwzględnieniem ram regionalnych regulujących stosunki Unii z poszczególnymi państwami partnerskimi; zauważa, że platforma ma za zadanie pomagać jednocześnie w ocenie istniejących instrumentów polityki zewnętrznej oraz w opracowywaniu nowych instrumentów na lata 2014–2020;
22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zastosowanie instrumentów finansowych jest rozszerzane w obrębie polityki spójności na wszystkie cele tematyczne oraz wszystkie fundusze wspólnotowych ram wsparcia oraz na takie projekty i grupy projektów bądź części programów, które będą przynosić dochody i zyski i dzięki temu są dostosowane do instrumentów finansowych w następnym okresie programowania; podkreśla jednak, że konieczne jest baczniejsze przyjrzenie się stosowanym instrumentom finansowym w celu zmniejszenia ryzyka niewystarczającej koordynacji oraz nakładania się różnych systemów;
23. zauważa, że ujednolicone modele instrumentów zostaną udostępnione krajowym organom zarządzającym (instrumenty „off-the-shelf”); ocenia, że ich sukces wymaga terminowego przedstawienia szczegółów technicznych i wzmożonej wymiany informacji pomiędzy Komisją i lokalnymi władzami administracyjnymi;
24. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że rozporządzenie (EU, Euratom) nr 966/2012 [nowe rozporządzenie finansowe] stwarza ramy ustawodawcze odniesienia dla definiowania, tworzenia i wykorzystania instrumentów finansowych, gwarantując tym samym ich zgodność z celami i interesami Unii;
25. uważa, że stworzeniu wspomnianych platform mogłoby towarzyszyć wprowadzenie stałej centralnej koordynacji instrumentów finansowych sprawowanej przez Komisję; zauważa, że powstała międzyresortowa grupa ekspertów w dziedzinie instrumentów finansowych (FIEG) i uważa, że jej zadaniem powinno być wzmacnianie możliwości instytucjonalnych Komisji w monitorowaniu instrumentów finansowych;
26. jest zdania, że wdrożenie innowacyjnych instrumentów finansowych pod auspicjami Unii przyczyni się do wykorzystania finansów z korzyścią dla gospodarki realnej na rzecz projektów o europejskiej wartości dodanej;

Opracowywanie nowych instrumentów finansowych

27. podkreśla, że od połowy lat 90. notuje się ciągły spadek inwestycji publicznych w Unii i że po wybuchu kryzysu finansowego w 2008 r. nastąpiło wzmocnienie tej tendencji; zauważa ponadto, że promotorzy projektów muszą się zmierzyć z zaostrzeniem warunków przyznawania kredytów i z utrudnionym dostępem do rynku kapitałowego; w tej sytuacji jest przekonany, że stały rozwój instrumentów finansowych na szczeblu krajowym oraz unijnym może się stać jednym z istotnych elementów, jeśli Unia zamierza zapewnić, w skoordynowany sposób, powrót do inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu;
28. podkreśla, że zgodnie z szacunkami Komisji, realizacja strategii „Europa 2020” oraz jej 7 inicjatyw przewodnich będzie wymagała globalnych inwestycji na całym terytorium Unii o wysokości 1600 miliardów euro do 2020 r.; zauważa, że te inwestycje odpowiadają różnym celom, od realizacji wielkich projektów związanych z infrastrukturą do wsparcia

mniejszych projektów przedstawiających duży potencjał rozwoju w skali lokalnej i regionalnej, w tym działań na rzecz spójności społecznej;

29. ponownie podkreśla, że instrumenty finansowe mają na celu ułatwianie lub umożliwianie realizacji projektów uznawanych za niezbędne w celu osiągnięcia celów strategicznych Unii i muszą one zatem w większym stopniu uwzględniać ramy czasowe programów i dostosowywać się do nich;
30. jest głęboko przekonany, że instrumenty finansowe muszą realizować jeden lub więcej konkretnych celów politycznych Unii, zwłaszcza tych określonych w strategii „Europa 2020”, funkcjonować w sposób niedyskryminacyjny, posiadać wyznaczoną datę zakończenia, respektować zasady należytego zarządzania finansami i uzupełniać tradycyjne instrumenty, takie jak dotacje, przez co poprawią jakość wydatków i wniosą wkład w zasady przewodnie gwarantujące optymalne wykorzystanie zasobów finansowych;
31. uważa, że innowacyjne instrumenty finansowe mogą ułatwić wdrażanie partnerstw publiczno-prywatnych przyciągając w większym stopniu kapitał prywatny na rzecz projektów w zakresie infrastruktury publicznej;
32. podkreśla znaczenie ocen ex ante w identyfikacji przypadków niewydolności rynku lub nieoptymalnych warunków dla inwestycji, potrzeb inwestycyjnych, potencjalnego udziału sektora prywatnego, możliwości uzyskania ekonomii skali i kwestii masy krytycznej oraz w weryfikacji, czy instrument nie powoduje zakłóceń konkurencji w obrębie rynku wewnętrznego i nie narusza zasad w zakresie pomocy państwa; wzywa Komisję do wprowadzenia obiektywnych, wielotematycznych i odpowiednich wymogów w zakresie roli i stosowania oceny ex ante; jest głęboko przekonany o słuszności polityki opartej na faktach i uważa, że takie oceny przyczynią się do wydajnego i skutecznego funkcjonowania instrumentów finansowych;
33. uważa, że niezbędne jest uwzględnienie, w ramach podejścia zorientowanego na wyniki, akceptowalnej liczby prostych wskaźników jakościowych i/lub ilościowych w ocenach ex ante i ex post wszystkich instrumentów finansowych, zarówno w odniesieniu do wyników finansowych instrumentu, jak i jego wkładu w realizację celów Unii; ocenia, że wymóg ten nie może powodować nadmiernego obciążenia administracyjnego dla organów zarządzających; podkreśla w tym kontekście, że konieczna ocena ex post innowacyjnego instrumentu finansowego może spowodować przerwanie ciągłości w jego wykorzystaniu;
34. zauważa jednak, że mnożenie instrumentów finansowych wiąże się z licznymi wyzwaniami w kwestii regulacji, zarządzania i kontroli ich skuteczności oraz że niezbędne jest znalezienie równowagi pomiędzy z jednej strony potrzebą przejrzystości i kontroli, a z drugiej wystarczającym poziomem skuteczności i szybkością wykonania; jest zdania, że zmniejszenie liczby instrumentów finansowych mogłoby zminimalizować rozbieżności i zapewnić wystarczającą masę krytyczną;
35. podkreśla więc znaczenie ram ustawodawczych, które powinny być możliwie najprostsze, najbardziej klarowne i przejrzyste, które nie powinny stanowić dodatkowego obciążenia administracyjnego dla pośredników i beneficjentów i które powinny czynić instrumenty finansowe atrakcyjnymi dla inwestorów publicznych i prywatnych;
36. uważa zwłaszcza, że zasady dotyczące sprawozdawczości powinny zostać ulepszone, aby były one jasno określone i miały w miarę możliwości jednolity charakter, w celu

umożliwienia osiągnięcia akceptowalnej równowagi pomiędzy wiarygodnością informacji a atrakcyjnością instrumentów finansowych; wzywa Komisję do wprowadzania właściwych systemów zarządzania i kontroli, które zagwarantują stosowanie obowiązujących zasad audytu;

37. wzywa Komisję do dostarczania Parlamentowi oddzielnego, jednolitego i podsumowującego sprawozdania rocznego dotyczącego instrumentów finansowych, przedstawiającego cele, do jakich są stosowane i osiągnięte wyniki, w podziale na rodzaj funduszu, cel tematyczny i państwo członkowskie;
38. w związku z nieodłącznym brakiem widoczności tych instrumentów finansowych zwraca się do Komisji o pilne podjęcie środków zapewniających odpowiednie informowanie na temat tego typu działań finansowanych z budżetu europejskiego, skierowanych nie tylko do potencjalnych inwestorów, ale i do obywateli europejskich; podkreśla znaczenie przeprowadzenia szeroko zakrojonej ogólnounijnej kampanii informacyjnej na temat nowych instrumentów finansowych, która umożliwiłaby dostęp do tych instrumentów wszystkim inwestorom, niezależnie od wielkości podmiotu, który reprezentują;
39. podkreśla, że efekty dźwigni i efekty mnożnikowe znacznie się różnią w zależności od dziedziny interwencji; uważa, że prawodawca Unii nie powinien ustalać zbyt jednolitych celów w tej dziedzinie, gdyż siłą rzeczy efekty te zależą w znacznym stopniu od okoliczności gospodarczych oraz od właściwości danej dziedziny;
40. podkreśla, że zakres wdrażania instrumentów finansowych należy jeszcze określić i może on ulec szybkim zmianom; w związku z tym zauważa, że zdolność do tworzenia lub do elastyczności i dostosowania się do warunków lokalnych powinna być jak największa; proponuje więc, aby kwota przeznaczana corocznie na każdy instrument mogła być dostosowywana przez władzę budżetową, jeśli będzie to sprzyjało osiągnięciu celów, do realizacji których został on utworzony;
41. ponownie podkreśla, że ponowne inwestowanie odsetek i innych dochodów wygenerowanych przez dany instrument w ramach tego instrumentu („środki powracające”) musi być zasadą działania obowiązującą w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych i że każdy wyjątek od tej zasady musi być należycie uzasadniony; z zadowoleniem przyjmuje postęp w tym zakresie obecny w nowym rozporządzeniu finansowym, które wejdzie w życie w przyszłym roku;
42. uważa, że konieczne jest pogłębienie wiedzy fachowej oraz zwiększenie możliwości technicznych organów zarządzających, pośredników finansowych oraz banków w zakresie korzystania z instrumentów finansowych oraz zarządzania nimi; zaleca wzmożoną wymianę ekspertyz pomiędzy tymi wszystkimi podmiotami, zwłaszcza podmiotami posiadającymi wiedzę o danym rynku krajowym, przed przyjęciem przez Komisję aktu wykonawczego określającego znormalizowane instrumenty udostępnione państwom członkowskim; uważa, że sprawą podstawowej wagi jest to, aby taka wymiana była dokonywana we właściwym czasie, jako że jest niezbędna do pokonania przeszkód kulturowych, ugruntowania pozycji instrumentów finansowych i zapewnienia im możliwie największych szans powodzenia;
43. jest przekonany, że należy dostrzec rolę różnych krajowych i regionalnych instytucji bankowych, mających niezbędne doświadczenie i niezbędną wiedzę fachową dotyczącą szczególnych warunków lokalnych i regionalnych, w opracowywaniu i wdrażaniu instrumentów finansowych;

44. uważa, że innowacyjny charakter instrumentów finansowych wymaga wprowadzenia ram koordynacji publicznych instytucji finansowych, którym przyznane zostaną uprawnienia w zakresie wykonywania budżetu przeznaczanego na instrumenty finansowe i w które zaangażowani byłiby przedstawiciele Komisji, Rady i Parlamentu;
45. z zadowoleniem przyjmuje szybko osiągnięte porozumienie pomiędzy Parlamentem a Radą w sprawie realizacji etapu pilotażowego (2012–2013) w zakresie obligacji projektowych w dziedzinie transportu, energii i technologii informacyjnych¹; wyraża chęć – na podstawie pełnej niezależnej oceny tego etapu pilotażowego – dokonania oceny, jakie przyszłe działania należy podjąć w celu poprawy efektywności wydatków unijnych oraz zwiększenia wysokości nakładów inwestycyjnych na projekty priorytetowe;
46. w związku z tym wzywa do wdrożenia w trybie pilnym inicjatywy w zakresie obligacji projektowych oraz do szczegółowego rozważenia stosowności nowej, odrębnej inicjatywy mającej na celu emisję obligacji europejskich na finansowanie infrastruktury z bezpośrednim udziałem kapitału UE w będących przedmiotem wspólnego zainteresowania projektach infrastrukturalnych o dużej europejskiej wartości dodanej, w drodze publicznej emisji obligacji projektowych przez Unię;
47. uważa, że posiadanie przez Unię – samodzielnie lub wspólnie z państwami członkowskimi – bezpośredniego udziału w kapitalizacji projektów infrastrukturalnych (charakteryzujących się długoterminowym zwrotem z inwestycji) stanowiłoby wyraźny sygnał dla inwestorów publicznych i prywatnych, a także rynków finansowych; uważa, że taki udział UE w roli inwestora powinien zapewnić spójność z długoterminowymi celami politycznymi Unii oraz że stanowiłby on gwarancję realizacji projektu, wywołując silny efekt stymulujący i równie silny efekt dźwigni;
48. przyjmuje z zadowoleniem także porozumienie osiągnięte na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 28 i 29 czerwca 2012 r. w sprawie podwyższenia kapitału EBI o 10 miliardów euro, co pozwoli grupie EBI zwiększyć swoją zdolność udzielania pożyczek w Unii w kolejnych latach o ok. 60 miliardów euro i w ten sposób spełnić oczekiwaną funkcję antycykliczną w ramach wspólnych wysiłków podejmowanych w celu ożywienia gospodarki europejskiej; przypomina, że przyjmuje się powszechnie, iż efekt mnożnikowy pożyczek EBI wynosi trzy; w związku z tym podkreśla, że to nowe zobowiązanie nie może być realizowane kosztem równoległego wzmocnienia i ulepszania wspólnych instrumentów EBI – budżetu Unii w zakresie dzielenia ryzyka lub udziałów kapitałowych, ponieważ służą one do wspierania innych rodzajów projektów i działań niż te, które są objęte pożyczkami EBI i których efekt mnożnikowy przewyższa efekt mnożnikowy pożyczek EBI;
49. zwraca uwagę, że bez względu na poziom realizacji instrumentów finansowych pełne osiągnięcie zamierzonych efektów będzie możliwe jedynie wtedy, gdy zapewnione zostanie środowisko prawne i regulacyjne sprzyjające ich rozwojowi, na przykład w kwestii traktowania inwestycji długoterminowych w ramach zasad ostrożnościowych poddawanych obecnie przeglądowi (Bazylea III, Wyłącalność II);
50. wierzy, że wpływ powszechniejszego wykorzystywania instrumentów finansowych na europejską gospodarkę okaże się bardzo pozytywny, żywi jednak obawy, że korzystanie z tych instrumentów będzie ograniczone w praktyce do projektów przynoszących zyski w krótkim i średnim okresie; wyraża obawę, że inwestycje w projekty w równym stopniu niezbędne do osiągnięcia celów strategicznych UE na rzecz inteligentnego, trwałego

¹ Teksty przyjęte z 5 lipca 2012, P7_TA(2012)0296.

wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu mogą nie zostać zrealizowane, ponieważ uznaje się je za bardzo ryzykowne dla inwestorów oraz z powodu braku środków publicznych; w związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia w jak najkrótszym terminie wniosków w celu ułatwienia uruchomienia oszczędności, obecnie niedostatecznie wykorzystywanych, na rzecz wspierania projektów krótko- i długoterminowych generujących trwały wzrost gospodarczy w Unii;

51. uważa, że w przypadku gdy masa krytyczna danego innowacyjnego instrumentu finansowego jest wystarczająca, może to znacznie podnieść atrakcyjność dla prywatnego rynku kapitałowego z uwagi na ograniczone ryzyko wynikające ze znaczącej wielkości portfolio projektu i możliwej płynności wymiany handlowej na rynkach;
52. podkreśla konieczność dopilnowania, aby ewentualne pojawienie się „mieszanej gospodarki finansowej” nie doprowadziło do sytuacji, w której innowacyjne instrumenty finansowe staną się złożonymi instrumentami pochodnymi, które mogą być sekurytyzowane lub których pierwotne przeznaczenie może ulec zmianie;

o

o o

53. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.